

عنوان مقاله:

کیفیت دانه گندم نان آبی تولیدی کشاورزان در اقلیم گرم و خشک جنوب ایران در سالهای زراعی ۱۴۰۰-۱۳۹۷

محل انتشار:

فصلنامه نهال و بذر، دوره 38، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسندگان:

فریبا نقی پور - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

محسن اسماعیل زاده مقدم - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

سارا سنجانی - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

گودرز نجفیان - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

توحید نجفی میرک - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

سید شهریار جاسمی - موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، کرج، ایران.

خلاصه مقاله:

کیفیت دانه گندم نه تنها میزان بازدهی و تولید آرد را تحت تاثیر قرار میدهد بلکه سبب تولید فرآورده هایی با خصوصیات تکنولوژیکی و حسی مطلوبتر و ماندگاری بالاتر میشود و موجب کاهش ضایعات و افزایش بهره‌وری، بهبود کارایی زنجیره فرایند تولید از مزرعه تا سفره می‌گردد. پژوهش حاضر به منظور ارزیابی وضعیت کیفیت دانه گندمهای آبی تولیدی زارعین در اقلیم گرم و خشک جنوب کشور در سالهای زراعی ۱۳۹۷-۱۴۰۰ اجرا شد. بدین منظور تعداد ۶۴۲ نمونه دانه گندم از ده استان واقع در این اقلیم جمع‌آوری و خصوصیات فیزیکی دانه و ویژگیهای کیفیت فیزیکی و شیمیایی آرد حاصل برای هر رقم در هر استان مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد که استان فارس با $1/43 \pm 4/2$ گرم و استان کهگیلویه و بویراحمد با $1/36 \pm 5/3$ گرم بهترین و کمترین وزن هزار دانه را به خود اختصاص دادند. رقم چمران ۲ در استان فارس با $5/45 \pm 1/2$ گرم بیشترین و در استان کهگیلویه و بویراحمد با $5/35 \pm 8/3$ گرم کمترین وزن هزار دانه را داشت. علاوه بر این نمونههای گندم تولیدی در استان های این اقلیم از نظر وزن هکتولتر در گروه بسیار سنگین (میانگین $2/80 \pm 8/0$ کیلوگرم بر هکتولتر) قرار گرفتند. از سوی دیگر بیشترین میزان پروتئین دانه در نمونههای گندم دو استان خوزستان و بوشهر (۴/۱۲ درصد) مشاهده شد و میانگین میزان پروتئین نمونههای گندم در استان های این اقلیم در سه سال زراعی $1/12 \pm 3/0$ درصد بود. استان فارس از بیشترین میزان گلوتن مرطوب با $0/27 \pm 4/1$ درصد نیز برخوردار بود. با ارزیابی سختی دانه نیز مشخص گردید که رقم مهرگان در استان بوشهر با $8/52 \pm 4/4$ از بیشترین و در استان لرستان با $0/49 \pm 4/1$ از کمترین شاخص سختی دانه برخوردار بود. بیشترین و کمترین شاخص سختی دانه، شاخص گلوتن و حجم رسوب زنی و ارتفاع رسوب SDS نیز به ترتیب در نمونههای گندم استان خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد مشاهده شد. در نهایت با توجه به کیفیت متنوع ارقام گندم نان آبی در کشور، که بسیار متاثر از تنوع آب و هوایی و مدیریت مزرعه میباشد، پیشنهاد می‌شود با توزیع یکنواخت و متعادل دانه گندم نان آبی با کیفیت بالای تولیدی در استان های اقلیم گرم و خشک جنوب، از کیفیت مطلوب محصول این استان ها برای بهبود فرآورده‌های حاصل از گندم نان در سایر استانهای کشور نیز بهره جست.

کلمات کلیدی:

گندم آبی، وزن هزار دانه، درصد پروتئین دانه، شاخص سختی دانه، نقشه کیفیت گندم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1791308>

